

מהמהירות ומהאורה והתקפני מתוך כונה לש-
מור על הסדירות. כי בהתקפת טנקים
ורגלים לילית אין עוד חשיבות להתקר-
בות תוך-התגנבות. מאחר שרעש הטנקים
מגלה אותה ממילא.

6. הכרחיים סיור ותיכנון יסודיים, ומתן הנחיות
מדויקות ומפורטות לגבי פני השטח ואורה
הפעולה; אם כי לעתים קרובות יוגבל הסיור
ויועמד על לימוד המפה או צילום אזורי, או
על תצפית מטוח רחוק.

7. הכרחית שליטה מוחלטת על יחידות המשנה,
ומערכת קשר שאפשר לסמוך עליה.

8. התכנית להגנה על המטרה לאחר כיבושה
חייבת להיות מעובדת לפרטיה לפני ההת-
קפה. את הסידורים בפועל לתכנית ההגנה
יש לבצע במהירות, ולפני האיר היום. על כל
כיתת רגלים ועל כל טנק לדעת מראש,
לפני ההתקפה, את תפקידם במערכת ההגנה
של המטרה. לאחר כיבושה, במקרה אופ-
ייני בקרבות בגרמניה, לאחר שנכבשה עמדה
גרמנית בהתקפת לילה — פתח האויב בהת-

קפות נגד תוך שעה, ואולם התקפות-
הנגד שלו נכשלו. הודות למערכת ההגנה על
המטרה הנכבשה, שתוכננה מראש, כן יש
לתכנן מראש ריכוזי-מגן מכונים של אש
ארטילרית, הערוכים כדי "לשפץ" במסגרת-
אש את המטרה במקרה של התקפת-נגד
אויבת.

9. אם מטרת ההתקפה היא כפר, על הכוחות
התוקפים להשתדל לעבור דרכו ולהשתלט על
גבולותיו החיצוניים במהירות האפשרית. את
הטיהור של האויב מבנייני הכפר אפשר לדחות
לזמן מאוחר יותר.

10. התקפות לילה משולבות של טנקים ורגלים יש
לתכן כך, שלפני חצות תיכבש לפחות מטרה
אחת, ומטרה שניה תלכד עוד בטרם אור.
יהיה בדבר זה כדי להבטיח חדירה לעומק,
ואף — תיתכן — שטיפת עמדות התותחים של
האויב. וכן ישובש בדרך זו ארגונה של מערכת-
ההגנה של האויב — וההתקפה למחרת, לאור
היום תעלה ליחידותינו במחיר מועט יותר.

סוף אלוף צבי הורוביץ

פעולות ליליות של יחידות גדולות

הבוצעה במערך האויב, או באיזורי העורף שלו.
הקרובים והרחוקים. משימות לילה כאלו תעשינה
על-פי דוב ע"י כוח קטן, או לפחות קטן במידה
יחסית, בהשואה לכוחות שיופעלו בביצוע אותה
משימה לאור היום.

בסוג השני של פעולות לילה מופעלות
יחידות גדולות יותר. המדובר הוא בפעולות לשם
כיבוש מצודות אויב או בסיסי כוחו ואס-
פקחו. התיכנון בפעולות מעין אלו מבוסס על
עקרון הפתעה, המושגת ע"י ההתקרבות
בהסתר. לעתים קרובות תתחיל ההתקפה על
בסיסי אויב גדולים מבעוד לילה; דהיינו, עד האיר
היום יגמר שלב ההתקרבות וכיבוש העמדות הקד-
מיות, ואילו המשך הפעולה יעשה ביום או בלילה
שלאחריו, בהתאם לתכנון. דומות לאלה באופיין הן
פעולות, שתכליתן לתפוס עמדות מפתח במערכת
ההגנה, שעצם החזקתן ע"י הכוחות היריבים מאל-
צת את האויב לנטוש עם יום את מערכת ההגנה
כולה. גם בפעולות שמטרתן להשמיד את כוח-

התקפות לילה, שחשיבותן לגבינו רבה
עד מאוד, מחייבות ליבון ובירור מקיפים ורציניים
הן ביחס לטקטיקה ולגודל היחידות, והן ביחס
לנשק שיופעל ולדרכי השימוש בו. כל אלו הן
בעיות מקיפות, שבירורן המלא יחרוג מתחומיו של
מאמר או רשימה בחוברת, ועל כן אסתפק בציון
כמה נקודות טכניות, שלפי נסיוני נודעת להן
חשיבות רבה בפעולות לילה.

בירור ראשון שיש לעשותו הוא: מהו סוג
הפעולות הליליות, ומה תהא עצמתן של היחידות
המבצעות אותן? נבחין שני סוגי פעולה עיקריים:
הסוג הראשון הוא, הטרדת כוחות אויב,
ריתוקם והטעייתם; מעשי חבלה בדרכים, במחסני
אספקה, בריכוזי כלי התנועה והשריון. פעולות
אלו — מטרתן להתיש את האויב, להפחית מכוש-
רו לפעולות תוקפניות, לרתקו לעמדותיו ולשבש
את מערכותיו, ביחוד כשפעילותו היא בעיקר
בשעות היום, ואלו הלילה משמש למנוחת אנשיו
ולעריכת כוחותיו. פעולות הטרדה נגד אויב כזה

קטנות, רבות במספר, תושג המטרה של שיבוש מערכות האויב וריתוק כוחותיו. בפעולות מהסוג השני — אלו המבוצעות על ידי יחידות גדולות, — נודע, אמנם, לתכנון, כבכל מבצע צבאי, ערך משלו, אלא שלחשובים הלוגיסטיים-מנהלתיים ותחבורתיים מוקד-מים נודעת חשיבות ראשונית במעלה, ולעתים הם הגורם העיקרי, הקובע כשלון או הצלחה. מתוך כך יש לחשב ולערוך, מבעוד זמן, את פרטי הסידורים המנהלתיים שמצריכה פעולה ממושכת.

*

להלן כמה הערות מעשיות בענין פעולתן של יחידות גדולות בשעות הלילה.

הידיעות על המטרות, אשר אותן עתידים לתקוף ועל סביבתן, הן הכרחיות, והדבר יעשה ע"י לימוד מפות וצילומי-האוויר, וכן ע"י סיורי קרקע ואויר. הידיעות לפעולה-לילית דרו-שות יותר מאשר לפעולת-יום, הואיל ואם גם מתברר תוך פעולת-יום, כי הידיעות המוקדמות אינן מדויקות, עוד אפשר לעתים לשנות מן התכ-נית המקורית, בהתאם לתצפית משדה הקרב עצמי או אפילו מסביבתו. ואילו בלילה לא תהיה כל אפשר-

האויב, תהיה תמיד השאיפה למצוא בלילה עמדות ומשלטים, אשר יאפשרו להתחיל בפעולה העיקרית עם-יום, לאחר שהתוקף כבר צבר לזכותו יתרונות מכריעים בשעות החשכה. פעולות-לילה אחרות מיועדות לתפיסת בסיסים ומשלטים בעומק שטחי האויב בכוח ניכר, כדי ליצור בסיסים לפעולת הכוח עצמו, או של יחידות המשנה שלו. פעולה לילית, בין ביחידות קטנות ובין בגדוד-לות, מצריכה אימון מכון וממושך בתנועה, כדי להקנות ליחידות הפועלות הרגש-בטחון בשעות החשכה. הבטחון בפעולות לילה הנהו הגורם העיקרי להצלחה.

כדי להגביר את בטחונן של היחידות בלילה כדאי להרגילן לכך על-ידי שבוע-שבועיים של „חיי-לילה“ (כלומר: שינה ביום, ואימונים לעת לילה). כי על כן הבטחון הוא גורם חיוני וכמהו כתנאי לפעולות צוות של כמה יחידות במשימה משותפת.

בפעולות מהסוג הראשון נודעת חשיבות רבה לתכנון מדוקדק מראש, אשר יקנה לפעולות רציפות, תיאום ותכליתיות רבים ככל האפשר. כי רק ע"י תיאום מדוקדק של פעולות, הטרדה וחבלה

לכך הוא, שכל יחידה, או מחלקה, תכרוך בחבילה את ציודה ותסמנו בסימן שאפשר להבחין בצורתו על-ידי מישוש.

סידור כזה יש כמובן לעשות מראש, בבסיס. לכל הפרטים שצוינו לעיל, וכן לרבים אחרים. נודעת חשיבות רבה, כי הסידור המסייעים לנצל ניצול רב ביותר את שעות הלילה לפעולה.

לצורך החסכון בזמן יש לתרגל את היחידות בפעולות אלמנטריות, כגון: עליית מחלקה על מכונית-משא או אוטובוס וירידתה ממנו, תכלית האימון היא להגיע למהירות מכסימלית ולשקט מוחלט. התרגול חשוב כאן במיוחד, כי בלילה קשה הדבר בהרבה מאשר ביום. ליחידות המתפצ-לות בלילה מגוף גדול לתפקידים שונים, יש לצרף את כלי הנשק והשירותים הנספחים אליהן מיד עם היציאה מהבסיס, לפי שיתכן ההתפצלות תצטרך להיעשות שלא בנקודה שנקבעה תחילה, ואז תתחיל ודאי התרוצצות לאיסוף היחידות השו-נות. כמו כן יקרה, שמפאת החשיכה יגיעו כלי-נשק שונים למקומות בלתי מתאימים, או ליחידות שאינן צריכות להם, ואין אלה דברים בעלמא: לא פעם כבר הכשילו מקרים אלה פעולות.

יש, ויחידה גדולה הצועדת לביצוע משימה, איננה מתקרבת כגוף אחד, אלא ב"מפוצל" ובדר-כים שונות. במקרה זה חייב מפקד הפעולה לבקר את תנועת יחידות-המשנה, כדי לדעת אם הללו הגיעו כולן למקום שנקבע להן, אך הואיל ושהיה ממושכת של יחידות בנקודות ההערכות שלהן (הקרובות אל המטרה בלילה) כרוכה בסכנה של איבוד האפקטה, יש לקבוע קריבקות (או נקודות-בקות) לפני עמדות ההיערכות של יחידת המשנה; בדרך זו יוכל מפקד-הפעולה לעכב כמה מן היחיד-ות עד שיחידות אחרות — שנתאחרו בשל שיבו-שים בלוח הזמנים או בשל גורמים אחרים — תגענה למקום. קריבקות יהיה הרסן בידי המפקד ובאמצעותו יתאם את תנועתן ופעולתן כנדרש.

כשמתרכזות כמה יחידות-משנה בעמדות ההי-ערכות תהיה חשיבות רבה לכך, שהיחידות תסתדרנה בשקט ובמהירות, כדי שלא תפסדנה זמן ולא תאבדנה מן האפקטה. בשעת חרושך די בכך, שיהיית-משנה מסתדרת כמה עשרות מט-רים מן המקום שנקבע לה, כדי שפעולתה כולה תשובש ע"י גידול הטעות במהלך הפעולה, כדי למנוע את ההתרוצצויות והטעויות, חשוב שיהי-דות-המשנה תדרכנה עד לנקודת-הריכוז ע"י מודי-

רות כזאת — ובמקום להתפית עלול התוקף למצוא עצמו מופתע ומכונה, בלי שיתמצא בנעשה סביבו. כדי להשלים את הידיעות המוקד-מות מן הראוי לקיים תצפית רצופה בשעות היום והלילה, כדי לעמוד על פרטי מערד-האויב ואורח פעולתו, מציאות זקופים ומקומם, אותות וכדומה. רציפות התצפית דרושה עד לרגע האחרון ממש, בשל החשש האפשרי, שהאויב ישנה את מערך כוחותיו, במתכוין, או שלא במתכוין, לפני הפעולה.

לפני הפעולה יש לבצע תמיד סיור-מפקדים. אך מלבדם קיימים סיירים, שיהיו על-פי הרוב מורי הדרך בפעולה, והצריכים להכיר את שטח האויב ומערך כוחותיו. הם יחלו בסיור כללי מיד לכשתעלה המחשבה הראשונה על פעולה מסוימת, ויעסקו בלימוד הפרטים עם ההחלטה לבצעה. עבר-דתם תאורגן ע"י קצין המודיעין, שעבודתו חשובה עד מאוד, כי יתכן שלעתים קרובות לא יספיקו המפקדים להכיר את המטרה ואת סביבתה, והוא וסייריו יהיו היחידים שיכירוה.

*

נקודות הריכוז של הכוחות המיועדים לפעולה צריכות להיות קרובות אל המטרה עד כמה שאפ-שר, מבלי שיגלה במקום. בשל כך, ומתוך שהכוונה צריכה להיות תמיד לנצל שעות לילה רבות ככל האפשר לשם פעולה, התארגנות להגנה או לנסיגה — תהיה תמיד שאיפתו של כל מפקד, שלא לאבד אלא מינימום-זמן במסע ההת-קרבות. על קושי זה, של הנעת היחידות במהירות מבלי שתאבדנה מרעננות, אפשר להתגבר ע"י סידורי מנהלה יעילים. במקרים רבים, — בעיקר כשהיחידות המתנועעות צריכות לעבור בדרכים קשות-מעבר — תעמודנה בפני המפקד הבעיות של נשיאת הציוד הכבד והתחמושת, שהנם צורך ראשוני ליחידות גדולות. בעיה זו מתייצבת בעי-קר כשהיחידה נפרדת מרכב-התחבורה שלה, והוא הרגע המסוכן בו עשויים הסדר הארגון הפנימיים להשתבש. על כן מן הראוי הוא, שבעת הסעה היחידה בכלי הרכב עד לנקודה מסוימת יהיה מבנה ההסעה כמבנה ההתקדמות אח"כ ברגל — וכך לא יהיה צורך לאבד זמן יקר בעריכת המבנה להתקדמות. אם, למשל, מסיעים את הציוד (שמיכות וכר) של הפלוגה או הגדוד, (אכן, הסעה זו נעשית, בדרך כלל — אחרי ההבססות היחידה במקום שנכבש על-ידיה), קשה יהיה מפאת הלילה לברר ולמיין את הציוד. פתרון אפשרי

לקראת התקפת-נגד קרובה של האויב. אמצעי-ההטעיה ימשכו אליהם שיעור ניכר של אש האויב. יש לזכור שההתבססות היא הגנה אקטיבית. יש להמנע, עד כמה שאפשר, מפתיחת אש, כי הדבר עלול לגלותך.

לפני התקפה על מטרה מסוימת, תתרגל היחיד דה התקפה על מטרת-דוגמה, הדומה במבניה לזו שעליה לתקוף. את התרגול יש לערוך תחילה ביום ואחר-כך בלילה.

כדאי, לעתים, לתת סימני זיהוי על גבם של האנשים הפועלים, כשהמדובר הוא בפעולתן של יחידות רבות. בגמר התקפת-לילה על בסיסי אויב גדולים, שעה שהתוקפים חודרים מכמה כיוונים, יש לקבוע מראש תחומים לכיווני האש, ותחומים אלה בדין הוא שיהיו בולטים כדי שכל האנשים יוכלו לראותם. כן יש לציין מטרות סופיות ברורות לכל יחידות-המשנה.

מכונות-יריה שתוצבנה בטוחים רחוקים תבודדנה את חלקי המטרה, תפעלנה, נגד רזרבות של אויב ותחסומנה דרכי נסיגה. מאליו מובן, שאי אפשר יהיה לציין את המטרה אלא אחר סיור מוקדם ביום, לפי שאפילו כמה שיחים או שדה קמה, שלא היה ידוע מראש על קיומם, ישבשו את כל התכנית. אם לא תהיינה הכנות מתאימות לפעולה במכונות-יריה — יהפכו אלה לכלים שלא יוכלו למלא אלא תפקידים של "מקלעים" המשגרים עצמת-אש גדולה יותר, ותורלם.

בהתקפות בממדים גדולים כדאי לעתים קרובות להפעיל (לפני הפעולה, בזמנה או לאחריה) כמה יחידות קטנות, (ויתכן גם בסיוע יחידת שריח אחת), לשם הגדלת הבהלה והמבוכה בקרב האויב ע"י הטעיות, חסימות של דרכי נסיגה ופיצוץ גשרים. ליחידות אלו יהיו לרוב כלים לשיגור אש אוטומטית.

כאמור אין הרשימה הזאת מתיימרת להקיף את כל הגוגע לפעולה ביחידות בלילה. עיקר כוונתה הוא להעיר כמה הערות שימושיות. כונתה תרשג אם יובן ערך הרציפות בפעולתן של יחידות קטנות וערך המנהלה המתוכננת מראש, המשליטה סדרים ותכליתיות גם שעה שפועלות יחידות גדולות.

דרך, שיובילון למקומותיהן בעמדת-ההערכות או באזור-ההיערכות. כל עמדת-ההערכות ואזור-ההיערכות צריכים להתפס מבעוד זמן ע"י יחידה אשר תבטיח אותם מפני הפתעות. לרוב ייעשה דבר זה ע"י יחידת הסיירים, בתוספת כוח רגלי (באם, כמובן, יש צורך בכך). כמורי דרך בתוך אזור-ההיערכות יש לקבוע את הסיירים, בתוספת שוטרים צבאיים (אגב, זהו אחד מתפקידיהם הראשיים). לעתים אפשר להיעזר לשם סימון כיווני-התנועה בסרטים לבנים, או ע"י פנסים בתוך פחים, שחרכיהם הקטנים פונים לכיוון היחידות המתקדמות, ואין אולם נראה מכיוון האויב. ארגון התנועה ייעשה ע"י קציני-המודיעין. מן הראוי לזכור, כי לפרטים קטנים אלה נודעת חשיבות רבה עד מאוד.

אם מספר יחידות-משנה נעות באותה דרך, מן הדין שיהיה ביניהן "קשר-עין", לפי שאחרת יתכן ויהיו "חילוקי דעות" בקשר לזיהוי יחידות, דבר העלול להבזא להתנגשות בין יחידות-המשנה. בכוח התוקף, נע או חונה במבנה של "שתים קדימה" והשלישית ברזרבה, רצוי שמטה היחידה הרזרבית לא ינוע בין שתי היחידות הקדמיות, אלא מאחורי אחת מהן, וקו תנועה זה יהיה גם ציר ההתקדמות. ע"י כך יהיו רק שני כיווני תנועה, ותפתחנה האפשרויות של טעויות. כמו כן מאפשר מבנה זה ביקורת וניהול נוחים, ותוא פוטר מן הצורך להבטיח את הכוח האחורי, שאילו היה נע באמצע היה מצריך הבטחה נוספת משלו.

אחד מבלי הנשק החשובים הוא האת. יש לאמן את האנשים בבחירת מקום התחפרות, ובהתחפרות מהירה ושקטה בלילה. בפעולות הפתעה יכבשו לעתים משלטים ובסיסי-אויב, אולם עם היום תחל התקפת-נגד, ואז החפרה היא היא "תשובת-המשקל" להתקפת ארטילריה, טנקים ורגלים של האויב. יש לזכור, כי כיבוש עמדת אויב מסתיים עם ההתבססות ולא עם בריחת האויב. לא התבססת — לא כבשת! בשלב הראשון של ההתבססות נודע ערך מיוחד לאמצעי הסראה והטעיה, לפי שהמהירות בה מתארגן הכוח הכובש להגנה אינה מאפשרת להשלים את מערך-ההגנה